

لطفاً سند تحول الجزیره را اجرا کنید

ولادت امام حسن عسکری (ع) راه‌میان‌العلی‌ت تبرک می‌کوبیم
روزنامه خبری، تحلیلی، فکری، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، ادبی
صدای سخنرانان، نگاه، موعظه

۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید از مجموعه
روایت‌های جنگ

شماره مسلسل: ۳۳۷۲
شماره ۲ آبان ۱۴۰۲
۸ آبان ۱۳۴۵
۲۳ آبان ۲۰۲۳
شماره: ۳۹۸۱

www.fdn.ir | Tue | 24 Oct 2023 | vol.15 | No. 3989 | 16 Pages

نشست تهران با حضور وزرای خارجه ۵ کشور درگیر مساله قفقاز کنش فعال ایران در تحولات حساس منطقه بود

قفقاز بدون ناتو، بدون اسرائیل

«فرهنگتنگان» نتایج نظرسنجی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات را منتشر می‌کند

جامعه ایران درباره فلسطین چطور فکر می‌کند

مجلس در فرآیند بررسی برنامه هفتم یک تبصره دسرساز را حذف کرد

مجوز زمین خواری به اسم گردشگری باطل شد

آزمون ورودی دانشگاه‌ها پس از چین در ژاپن و کره تغییر خواهد کرد

فرمول تحول کنکور به روش شرقی

کیستی مردم ایران

ابوالقاسم رحمانی
دستیار پژوهشگر

پیش‌تر در سرویس جامعه روزنامه «فرهنگتنگان» و «حالات سرویس پرورنده، مکرر به تصمیمات و سیاست‌هایی برمی‌خورم که در خوشبینانه‌ترین حالت ممکن، یعنی کمی بعدتر از نگاه اول و با کمی جست‌وجو و تحقیق به سلیقه‌ای بودن و عدم جامعیت آن برای یک جامعه متکثر بی‌می‌آید. موضوعاتی که ایده اولیه آنها که شاید در بسیاری از مواقع ایده خیر و مثبتی بوده‌اند، آنها را محقق نمی‌کند. به‌شکوهانه بهترین توصیف برای آنها باشد، سعی می‌کنیم به صورت پرورنده‌ای یک سیاست صحیح هم مسدود می‌کند. شاهد مثال هم برای چنین موضوعاتی و مسائلی کم نیست. از آخرین‌ها می‌توان به ماجرای طرح صیانت از فضای مجازی بان همه اصلاحیه و حاشیه اشاره کرد و رسید به لایحه عقاف و حجاب و ویرایش‌های متعددی که داشته است. بنابراین با بررسی موارد و تجربیات گذشته و با نگاهی به مسیر فرار و نشیب پیش‌رو، ضمن آسیب‌شناسی این مدل از حکمرانی که شاید سلیقه‌ای بودن و انطباق آن با ایده‌های شخصی و در قالب‌های مختلف گزارش و گفت‌وگو و غیره، باید چالش کشیدن مسیرهای گذشته و طی شده، جایگزینی‌های مطلوب و موجود را معرفی و بررسی کنیم. سیاست‌گذاری پربینمای اطلاعات و پیمایش‌های متعدد، شاید یکی از کم‌هزینه‌ترین و در عین حال کم‌خطرات‌ترین انواع سیاست‌گذاری‌ها باشد که معایب نوع موجود حکمرانی را نداشته و مزایای زیادی را هم به همراه خود دارد. البته این به معنی بی‌عیب و نقص بودن افکارسنجی‌ها و اطلاعات و نتایج حاصل از آنها نیست، اما در حداقلی‌ترین برداشت و سود حاصل از اتکا به پیمایش‌ها، نتایج حاصل از نظرسنجی‌ها در تمام این مساله رادر ذهن سیاستگذار و تصمیم‌ساز می‌سازد که ما یک جامعه متکثر در ایران مواجهیم. این ادعا را نتایج تعداد قابل‌توجهی از پیمایش‌های صورت‌گرفته و معتبر تصدیق می‌کنند. ما با جامعه‌ای مواجهیم که در بسیاری از موارد اندک قریبیت با سیاست‌های فضایی مجازی و مدل حکمرانی در پیش گرفته‌اند و تکرار این رویه را در نهادها و تصمیم‌گیر و در نهایت کل حکمیت دور و نامید می‌کنند. البته ناگفته نماند این روایت از وضع موجود مبتنی بر نگاه خوشبینانه است. یعنی فرض نگارنده بر اتفاقی بودن و تعددی نبودن برخی تصمیمات برای کل جامعه است. اگر نه در غیر این صورت، افکارسنجی‌ها، اطلاعات و آمار و تحلیل‌های برای سیاست‌گذاری که در یک حلقه محدود محصور مانده و تکرر موجود در جامعه ایرانی را نادیده می‌گیرد و برای طبقات و گروه‌های مختلف جامعه شائبه‌ها قائل نیست، کانه آب دره‌ها را کویدن است. پس با همان نگاه خوشبینانه، جنس سیاست‌گذاری برای فضای مجازی که هرمدیف نام شب برای مردم ضروری است، تصمیم‌گیری درباره مساله حجاب که سال‌های سال زیر سایه سیاست‌های بی‌اثر فرهنگی تبدیل به پاشنه آشیل حکمرانی شده و سرآخ‌هزینه‌یادی را هم به کشور تحمیل کرد، جنس سیاست‌گذاری در صدا و سیما و ملی و تولیدات فرهنگی و... همه نیاز به یک بازنگری جدی دارند که این بازبینی و خانه‌تکانی در نوع حکمرانی نیازمند رویه‌ای جایگزین و شناخت جامعه‌ای است که بدون شناخت تکثر موجود در آن، نمی‌توان برای اکثریت سیاست‌گذاری کرد. با همین دست‌فرمان در روزنامه «فرهنگتنگان» و سرویس پرورنده، به روایت برخی از نتایج حاصل از پیمایش‌های معتبر کشور می‌پردازیم تا شاید سیاستگذار و تصمیم‌گیر، ذائقه مخاطب و جامعه ایرانی را فهم و در ادامه مسیر حکمرانی و سیاست‌ورزی آن را به کار بندد. از هر مجموعه‌ای که در زمینه‌های مختلف دست به افکارسنجی زده است و اطلاعات و گزاره‌هایی از جامعه ایرانی دارد و می‌تواند به ما در فهم «کیستی مردم ایران» کمک کند، دعوت می‌کنیم تا در قوام این پرورنده مهم همراه و هم‌مسیر ما باشد.

جنگ تمام‌عیار در فلسطین؟ شاید وقتی دیگر!

مهدی وفائی فرد
خبرنگار حوزه امنیتی فاعی

به چهاردهمین روز از طرفان الاقصی رسیدیم. طوفانی که شکاف‌های عمیقی در نظام رژیم صهیونیستی ایجاد کرده که اثرات آن به سادگی از بین نخواهد رفت. رژیم اشغالگر که از روز دوم وعده حمله زمینی را داده بود، هنوز در انجام این کار تردید دارد. محمد ضیف، فرمانده ناشناخته گردان‌های قسام شاخه نظامی حماس گفته منتظر حمله زمینی است تا از غافلگیری‌های خود رونمایی کند. از طرفی همچنان پرتاب راکت‌های غزه به شهرک‌های صهیونیستی و تل‌آویو ادامه دارد تا مقاومت نشان دهد انبیا راکت‌های غزه از همیشه پرتز است. ایران و حزب‌الله لبنان هشدار داده‌اند و روز به غزه با هدف کوچاندن فلسطینی‌ها نابودی حماس خط قرمز مقاومت است. جبهه شمال نیز در فلسطین اشغالی فعال مهاجران و به تبع آن کاهش سرمایه‌گذاری در فلسطین و اطلاعات نزدیک به مرز لبنان را هدف قرار می‌دهد تا هم هشدار به مقامات تل‌آویو باشد و هم چشم اطلاعاتی رژیم را برای جنگ احتمالی کور کند. سفر باید به فلسطین اشغالی، تحت تاثیر بمباران بیمارستان المعمدانی، تقریباً بی‌ثمر بود. او قرار بود به جز تل‌آویو به اردن سفر کند و با سران اردن، مصر و دولت خودگردان فلسطین یک نشست چهارجانبه داشته باشد؛ اما این سفر لغو شد. باید آمده بود تا نشسته سفر وزیر امور خارجه را به کشورهای عربی و توافق شفاهی برای کوچاندن مردم غزه به صحرای سینار مصر و سپس تقسیم آن بین کشورهای عربی را به نتیجه برساند. اما واکنش افکار عمومی جهان عرب و تجمع‌های مردمی در سراسر دنیا به کشتار غیرنظامیان در غزه، هرچه رفته بودند را پنبه کرد. او در دیدار با نمایانان نیز هرچند وعده حمایت از اسرائیل را داد اما این راهم گفت که قرار نیست هیچ سرباز آمریکایی‌ای در این جنگ وارد عمل شود. در سویی دیگر تهران می‌داند ورود به یک جنگ، قدر می‌تواند از نظر اقتصادی، اجتماعی و سیاسی او را تحت فشار قرار دهد. سرمایه‌گذاری چندساله جمهوری اسلامی برای تقویت بازوهای مقاومت در غرب آسیا، امروز به کم‌کوش آماده است. نیروهای حشد الشعبی عراق به خصوص کتائب حزب‌الله جنبش النجبا، انصارالله یمن و گروه‌های مستقر در سوریه و حزب‌الله لبنان، چهاربازی اصلی ایران هستند. تیرهای هشدار تهران یکی یکی شلیک می‌شوند. حمله کنترل‌شده به پایگاه‌های آمریکایی در عراق و سوریه، شلیک چند موشک کروز و گسیل کردن یک دسته پهپاد از یمن به سمت فلسطین اشغالی و درگیری‌های حزب‌الله در جنوب لبنان مجموعه‌ای از فشار تهران به سران واشنگتن و تل‌آویو است تا از ورود زمینی به غزه جلوگیری شود. آنچه تاکنون دو طرف درگیری گفته و در عمل نشان داده‌اند، عدم تمایل به گسترده شدن درگیری است. گویا هر دو به فرسایشی کردن درگیری هافکر می‌کنند. رژیم صهیونیستی، همچون همیشه راهبرده‌موازنه وحشت‌رادر پیش گرفته است؛ پاسخ خشونت‌بار و وسخت به هر حمله‌ای از تکرار آن جلوگیری شود. تاکید چندباره‌ای حمله زمینی و فراخوان نیروهای ذخیره‌ارزش از سراسر دنیا و تعلم در این حمله‌ای توان در راستای همین راهبردتقتیرکرد. همچنین اوتوانسته‌بامحاصره‌ای بی‌سابقه و قطع آب شمال غزه، بخش زیادی از مردم غزه را به سوی جنوب کوچ دهد. جنگ فرسایشی کمک خواهد کرد تا این کوچ بزرگ با

علی سرزعی در نشست مجمع کارآفرینان ایران: بانک مرکزی در کاهش نقدینگی موفق عمل کرده است

نشست آینده‌کاوی اقتصاد ایران با محور تحلیل‌های بر اقتصاد کلان ایران. آخرین تحولات ژئوپولیتیک و ژئواکونومیک و آینده صنعت به همت مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران صبح روز دوشنبه یکم آبان ماه ۱۴۰۲ در محل مجمع برگزار شد. به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی مجمع کارآفرینان ایران، در این نشست علی سرزعی، رئیس مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران با اشاره به تحولات حوزه تولید در بخش‌های مختلف اقتصاد کشور گفت: «بر اساس آخرین آمارها، اندازه اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۱ به بالاتر از سطح قبل از تحریم‌ها رسیده است و در مرحله احیای تکانه تحریم است». سرزعی به عملکرد بخش نفتی و غیرنفتی ایران اشاره کرد و گفت: «بخش غیرنفتی اقتصاد ایران در برابر تحریم مقاومت بالایی داشته است به طوری که نرخ رشد محصول ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۱ به بالای ۴ درصد رسیده و این در حالی است که این عدد در سال ۱۳۹۸ ۱۳ درصد بوده است. وی افزود: «آمارهای بانک مرکزی و مرکز آمار ایران در خصوص نرخ رشد بخش‌های مختلف اقتصاد متفاوت گزارش شده است. به‌طور مثال بانک مرکزی رشد بخش کشاورزی را ۱٫۱ درصد اعلام کرده است در حالی که گزارش مرکز آمار ایران عدد منفی ۴٫۴ را نشان می‌دهد و در بخش‌های دیگر نیز آمارهای دو مجموعه متفاوت یکدیگر هستند». رئیس مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران با اشاره به پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول از رشد اقتصادی ایران اظهار کرد: «رشد تولید ناخالص داخلی حقیقی در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ به ترتیب ۴٫۷ و ۲٫۵ درصد بوده است و پیش‌بینی این صندوق برای سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ به میزان ۲ درصد اعلام شده است. سرزعی در ادامه بیان کرد: «در تقسیم‌بندی که توسط مرکز آمار ایران صورت گرفته است، بخش خدمات ۴۸ درصد حدود نیمی از اقتصاد ایران را شامل می‌شود و گروه صنایع و معادن ۲۳ درصد و گروه کشاورزی با ۹ درصد در حالی است که این عدد در سال ۱۳۹۸ ۱۰ درصد بوده است. سرزعی در ادامه بیان کرد: «در تقسیم‌بندی که توسط مرکز آمار میانگین رشد ناخالصی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ پرداخت و گفت: «کالای یخچال و فریزر ۱۲٫۶ درصد، ظروف شیشه‌ای ۱۱٫۴ و کامیون، کامیونت و کشنده رشد ۱۲٫۵ درصدی را به ثبت رسانده‌اند». رئیس مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران در خصوص میزان سرمایه‌گذاری در کشور گفت: «سال گذشته میزان نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص مجدداً منفی گزارش شده و به عدد منفی ۶٫۷ درصد رسیده که دلیل آن نیز می‌تواند مربوط به موضوعات سیاسی و حوادث سال گذشته باشد در حالی که این عدد در سال ۱۴۰۰ به ۳٫۹ درصد رسیده بود.» وی در ادامه افزود: «بانک مرکزی رشد ۳۰ درصدی نقدینگی در سال ۱۴۰۱ را هدف‌گذاری کرده بود که این هدف تا حدود خوبی محقق شد که دلیل آن می‌تواند اجرای سخت‌گیرانه سیاست محدود کردن رشد ترازنامه باشد». سرزعی تأکید کرد: «آن‌طور که به نظر می‌رسد میزان نقدینگی کم‌اکان روند نزولی داشته و تحت کنترل بانک مرکزی است و پیامد مثبت آن ایجاد ثبات و رکود در دیگر بازارهای موزای مانند مسکن، ارز، طلا و... خواهد بود». همچنین در ادامه این نشست، شاوردی به وضعیت تولید صنعتی در جهان اشاره کرد و گفت: «روند صعودی تولید صنعتی در دنیا با شیوع ویروس کرونا در دسامبر سال ۲۰۱۹ میلادی به ناگهان کاهش شدیدی پیدا کرد که با ساخت واکسن و ایجاد ثبات نسبی روند تولید مجدداً تسریع صعودی به خود گرفته است». کارشناس مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران گفت: «نرخ رشد تولید صنعتی جهان برای کشورهای صنعتی در فصل دوم سال ۲۰۲۳ میلادی نسبت به مدت مشابه سال قبل از آن حدود ۶ درصد کاهش یافته است. وی به سهم ارزش افزوده از تولید ناخالص داخلی ایران و کشور ویتنام در طی ۳۰ سال اخیر اشاره کرد و گفت: «بر اساس آمارهای منتشرشده سهم کشور ویتنام در سال ۱۹۹۰ میلادی از این شاخص حدود ۱۰ درصد بود و برای کشور ایران این عدد کمتر از ۶ درصد به ثبت رسیده است. با گذشت ۳۰ سال یعنی در سال ۲۰۲۰ این عدد برای ویتنام حدود ۲۷ درصد و ایران کمتر از ۱۵ درصد گزارش شده است.» شاوردی همچنین به مقایسه حجم ارزش افزوده از تولید ناخالص داخلی ایجاد شده در ۳۰ سال اخیر دو کشور ایران و ترکیه پرداخت و گفت: «در سال ۱۹۹۰ میلادی حجم ارزش افزوده برای کشور ترکیه حدود ۲۰ میلیارد دلار و برای ایران ۱۳ میلیارد دلار بوده است این در حالی است که در سال ۲۰۲۰ کشور ترکیه به عدد ۲۱۰ میلیارد دلار رسیده و ایران به عدد ۷۳ میلیارد دلار دست پیدا کرده است. شاوردی همچنین اظهار کرد: «صنعت از بخش صنعت طی سالیان پیش روز به روز مسیری مختلفی تحت‌الشعاع عوامل بیرون‌زا قرار گرفته است. اگر تا پیش از این بخش صنعت با دلایلی نظیر افت بهره‌وری، کمبود سرمایه‌گذاری یا کمبود نیروی کار ماهر روبه‌رو بود و مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی زمینه‌ساز رکود صنعتی در قاره‌های مختلف و جهان می‌شد، امروز بحران‌های بیرون‌زا منبسط از فضای امنیتی سیاسی جهان زمینه‌ساز کوتاه شدن افق بخش صنعت شده است». همچنین در ادامه بریزین جعفرناش کارشناس مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران در خصوص آینده صنعت در ایران و جهان به ارائه گزارش پرداخت. جعفرناش گفت: «در حالی که مادر یک شرایط سخت قرار گرفته‌ام و آثار و تبعات منفی این شرایط را تحمل کرده‌ام، در چنین شرایطی فرصت‌هایی وجود دارد که از بخشی از آن استفاده و از بخشی دیگر استفاده نشده است.» کارشناس مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران گفت: «۸۰ تا ۹۰ درصد سبب صادرات ایران را محصولات مواد خام و معدنی و محصولات پتروشیمی تشکیل می‌دهد. این در حالی است که محصولات نهایی و ساخته‌شده را وارد می‌کنیم و این موضوعی است که از گذشته وجود داشته و تا به امروز نیز ادامه داشته است. کارشناس مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران به عنوان همسایه ایران نیز وجود دارد که انواع محصولات الکترونیکی، خدمات، محصولات کشاورزی و فرآوری شده وجود دارد. این موضوع باعث شده که اقتصاد این کشور از تاب‌آوری بالایی برخوردار باشد. وی تأکید کرد: «اقتصاد ما با بزده‌ها شناخته می‌شوند. شرکت‌های بزرگ پیشران‌های اقتصادی کشور هستند و کار صادرات، تحقیق و توسعه، بازاریابی و استخدام نخبگان را برعهده می‌گیرند. هر کشوری از چندین شرکت بزرگ و مایلی برخوردار است که حجم زیادی از مسئولیت تولید ارزش و ثروت و ایجاد اشتغال را برعهده گرفته است. کشور ترکیه توانسته با اجرای سیاست‌هایی، شرکت‌های اینچنینی را ایجاد کند، ولی در مقابل ایران از این سیاست بهره‌ای نبرده است و توانسته که در عرصه بین‌المللی حرفی برای گفتن نداشته باشند.» کارشناس مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران به موضوع تحریم‌ها اشاره کرد و گفت: «خروج ترامپ از برجام علی‌رغم آثار زیانباری که در سال‌های اخیر تولید ایرانی را قابت پذیرتر کرد. محدودیت واردات هم به برخی از صنایع داخلی کمک خوبی کرد که بتوانند سهم خود در بازار داخل را افزایش دهند.»